

Bruksela, 9 czerwca 2016 r.
(OR. en)

10005/16

FREMP 108
JAI 551
COHOM 67
DROIPEN 108

WYNIK PRAC

Od: Sekretariat Generalny Rady

Data: 9 czerwca 2016 r.

Do: Delegacje

Nr poprz. dok.: 8946/16, 9455/16

Dotyczy: Stosowanie Karty praw podstawowych w 2015 r.
= Konkluzje Rady (9 czerwca 2016 r.)

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie stosowania Karty praw podstawowych w 2015 r., przyjęte przez Radę na jej 3473. posiedzeniu w dniu 9 czerwca 2016 r.

**KONKLUZJE RADY
W SPRAWIE STOSOWANIA
KARTY PRAW PODSTAWOWYCH W 2015 R.**

I. WPROWADZENIE

1. Rada przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Komisji za 2015 r. pt. „Sprawozdanie ze stosowania Karty praw podstawowych UE za 2015 r.” (zwanej dalej „Kartą”), jak również sprawozdanie Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej dotyczące praw podstawowych 2016 (zwanej dalej „Agencją”).

II. ZAPEWNIENIE NA WSZYSTKICH SZCZEBŁACH ZGODNOŚCI Z KARTĄ

Zgodność z Kartą i świadomość w tym względzie zarówno na szczeblu unijnym, jak i krajowym

2. Rada przypomina, jak ważne jest zwiększanie świadomości, szkolenia oraz dzielenie się najlepszymi praktykami w zakresie stosowania Karty na szczeblu krajowym i unijnym, uznając, że uzupełnia to krajowe systemy ochrony praw podstawowych i nie zastępuje tych systemów. Rada podkreśla w tym kontekście wyniki seminarium ekspertów poświęconego stosowaniu w polityce krajowej zapisów Karty zorganizowane przez prezydencję niderlandzką w dniu 19 lutego 2016 r. w Amsterdamie; seminarium to umożliwiło uczestnikom wymianę idei co do wyzwań dotyczących stosowania Karty, a także wymianę obiecujących praktyk w tym zakresie.
3. Aby zapewnić podjęcie działań następnych, Rada wzywa Grupę Roboczą ds. Praw Podstawowych, Praw Obywatelskich i Swobodnego Przepływu Osób, by kontynuowała coroczną wymianę informacji o narzędziach, najlepszych praktykach i metodach zwiększania świadomości w zakresie stosowania Karty zarówno na szczeblu unijnym, jak i krajowym.

Stosowanie Karty i świadomość w tym względzie na szczeblu UE

4. Rada z aprobatą przyjmuje porozumienie międzyinstytucjonalne w sprawie lepszego stanowienia prawa¹, w którym to dokumencie uwypuklono – w kontekście oceny skutków – znaczenie pełnego poszanowania praw podstawowych oraz postawiono Komisji wymóg, by w uzasadnieniach dołączanych do wniosków wyjaśniała zgodność środków z prawami podstawowymi.
5. Rada potwierdza swoje zobowiązanie do szczegółowego rozważenia wszelkich ewentualnych przypadków kolidowania instrumentów ustawodawczych z podstawowymi prawami i wolnościami oraz do przyczyniania się do spójnego stosowania Karty we wszystkich aspektach działalności ustawodawczej; przypomina także o swoich wytycznych w sprawie metodologicznych działań podejmowanych w celu sprawdzenia przestrzegania praw podstawowych w organach przygotowawczych Rady².

Rozumienie Karty, jej stosowanie i świadomość w tym względzie na szczeblu krajowym

6. Rada podkreśla znaczenie stosowania karty w ramach szerszego pakietu mających zastosowanie źródeł praw podstawowych w kontekście krajowym. Uznając fakt, że Karta ma zastosowanie do państw członkowskich wyłącznie w zakresie, w jakim stosują one prawo Unii³, Rada podkreśla potrzebę ustanowienia stosowania Karty w konkretnych okolicznościach; podkreśla również, że organy krajowe powinny zwracać szczególną uwagę na te postanowienia Karty, których znaczenie i zakres nie są określone przez odpowiednie postanowienia EKPC, z myślą o skutecznym stosowaniu Karty⁴.

¹ Dok. 15506/15, zob. pkt 12 i 25.

² Dok. 5377/15.

³ Art. 51 ust. 1 Karty.

Zob. także Protokół (nr 30) w sprawie stosowania Karty praw podstawowych Unii Europejskiej do Polski i Zjednoczonego Królestwa.

Zob. także Protokół (nr 21) w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.

⁴ Zgodnie z objaśnieniami dotyczącymi Karty praw podstawowych, 2007/C 303/02.

7. Rada, mając na uwadze stosowne zakresy odpowiedzialności poszczególnych instytucji UE i państw członkowskich w odniesieniu do stosowania Karty, z zadowoleniem przyjmuje wymianę najlepszych praktyk między państwami członkowskimi i instytucjami UE z myślą o zintensyfikowaniu wzajemnego uczenia się i zwiększeniu wspólnego zrozumienia co do zakresu obowiązków państw członkowskich w tej dziedzinie. Rada uznaje także znaczenie opracowywania szkoleń i narzędzi, takich jak lista kontrolna dotycząca krajowych wytycznych w sprawie stosowania Karty lub ukierunkowanych szkoleń służących określeniu zakresu stosowania Karty w krajowych procedurach ustawodawczych i politycznych w szerszych ramach ochrony praw człowieka.
8. Rada zachęca państwa członkowskie do dalszego dzielenia się najlepszymi praktykami i wspólnymi narzędziami w zakresie praktyk dotyczących zwiększania świadomości dotyczącej Karty i kontroli przestrzegania jej zapisów oraz określania takich praktyk i narzędzi, na przykład przez organizowanie szkoleń urzędników w celu zwiększenia wiedzy fachowej na szczeblu krajowym, w tym z wykorzystaniem pomocy Komisji i Agencji. W tym względzie Rada uznaje znaczenie zarządzanych przez Komisję systemów finansowania przeznaczonych na szkolenia związane z Kartą, a także działania Komisji służące zwiększeniu widoczności i dostępności istniejących narzędzi i innych praktyk za pośrednictwem centralnego internetowego punktu dostępu. Rada zachęca także Agencję, by utrzymała i w dalszym ciągu rozwijała zestawy praktycznych narzędzi, takich jak aplikacja Charterpedia, by opracowywała stosowne szkolenia dla przedstawicieli zawodu prawniczego oraz moduły i warsztaty dla szkoleniowców, a także by nadal poświęcała kwestii stosowania Karty odrębny rozdział swojego sprawozdania dotyczącego praw podstawowych 2016.
9. Rada zwraca się do Agencji, by opracowała podręcznik przedstawiający obiecujące praktyki w zakresie krajowego stosowania Karty dla profesjonalistów i osób niebędących specjalistami zgodnie z art. 4 ust. 1 lit. c) rozporządzenia 168/2007, które uwzględnia inne mające zastosowanie źródła praw podstawowych.

III. INNE KWESTIE

Niedyskryminacja, rasizm i ksenofobia

10. Rada jest głęboko zaniepokojona rosnącą liczbą wypowiedzi o wydźwięku rasistowskim i ksenofobicznym oraz takich aktów w całej Unii Europejskiej.
11. Rada przypomina, że propagowanie rozpowszechnionej tolerancji, integracji oraz wspólnych wartości, w połączeniu ze zwiększaniem wiedzy o przysługujących wszystkim prawach podstawowych, to istotne czynniki gwarantujące, by w naszych zróżnicowanych społeczeństwach nie nasilały się rasizm, ksenofobia ani żadne inne formy nietolerancji.
12. Rada przywołuje konkluzje Rady w sprawie zwalczania przestępstw z nienawiści w Unii Europejskiej, w których wezwała agencje UE, a w szczególności Agencję, by ułatwiać wymianę najlepszych praktyk oraz wspierały państwa członkowskie w ich staraniach na rzecz wypracowania skutecznych metod zachęcania do zgłaszania przypadków przestępstw z nienawiści, a także zapewniania właściwego rejestrowania takich przestępstw⁵.
13. Rada przypomina o dyskusjach, które toczyły się w październiku i grudniu 2015 r. oraz w maju 2016 r.⁶; w ich trakcie zarysowano działania i sprawozdania dotyczące dalszych prac w zakresie walki z mową nienawiści, przestępstwami z nienawiści i ksenofobią.
14. Rada z aprobatą odnotowuje zorganizowane przez Komisję pierwsze sympozjum na temat praw podstawowych poświęcone walce z antysemityzmem i islamofobią; podkreśla także znaczenie wspólnej realizacji ustaleń sympozjum.
15. Rada z aprobatą odnotowuje prace wykonane przez działającą w ramach Agencji Grupę Roboczą ds. Usprawnienia Zgłaszania i Rejestrowania Przestępstw z Nienawiści w UE, zwłaszcza w zakresie gromadzenia obiecujących rozwiązań stosowanych przez państwa członkowskie w zakresie niskiego poziomu zgłaszania przypadków przestępstw z nienawiści oraz usprawnienia rejestrowania takich przestępstw, jak również badania prowadzone przez Agencję, takie jak najnowsza publikacja pt. „Zapewnianie sprawiedliwości ofiarom przestępstw z nienawiści: profesjonalny punkt widzenia”.

⁵ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/jha/139949.pdf

⁶ Dok. 14937/15 i 8839/16.

16. Rada z zadowoleniem przyjmuje kompendium najlepszych praktyk dotyczących zgłaszania i rejestrowania przypadków przestępstw z nienawiści zainicjowane podczas zorganizowanego przez prezydencję niderlandzką w dniach 28–29 kwietnia 2016 r. czwartego posiedzenia Grupy Roboczej ds. Usprawnienia Zgłaszania i Rejestrowania Przestępstw z Nienawiści w UE; wzywa również państwa członkowskie do wykorzystania wiedzy i doświadczenia odzwierciedlonych w tych najlepszych praktykach przy zwiększaniu efektywności wysiłków na rzecz rozwiązania problemu niskiego poziomu zgłaszania przypadków przestępstw z nienawiści oraz usprawnieniu rejestrowania takich przestępstw.
17. Rada wzywa państwa członkowskie do kontynuowania wysiłków na rzecz zwalczania przestępstw z nienawiści, w tym poprzez zapewnienie skutecznej transpozycji i efektywnego wdrożenia decyzji ramowej 2008/913/WSiSW oraz innych stosownych aktów prawnych dotyczących przestępstw z nienawiści na szczeblu krajowym, a także do opracowania skutecznych metod służących zachęcaniu do zgłaszania przestępstw z nienawiści i zapewnieniu właściwego rejestrowania takich przestępstw.
18. Rada z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji dotyczącą utworzenia nowej grupy wysokiego szczebla ds. zwalczania rasizmu, ksenofobii i innych form nietolerancji z myślą o nadaniu Unii i państwom członkowskim nowego politycznego impulsu do zwalczania nienawiści i nietolerancji oraz łączeniu wiedzy fachowej, którą dysponuje Komisja, z wiedzą Agencji oraz właściwych organizacji i organów międzynarodowych.
19. Rada ze szczególną aprobatą odnotowuje fakt, że nowa grupa wysokiego szczebla zajmie się także kwestiami horyzontalnymi wspólnymi dla walki z mową nienawiści i przestępstwami z nienawiści; będzie dążyć do wypracowania konkretnych praktyk i narzędzi oraz budowania zdolności w celu efektywniejszego reagowania na rasizm, ksenofobię i inne formy nietolerancji w państwach członkowskich. Przyczyni się to do stawienia czoła wyzwaniom związanym ze skuteczniejszym demaskowaniem pobudek opartych na uprzedzeniach; zapewnienia skutecznego dochodzenia i ścigania; zapewnienia właściwego wymiaru kary; ochrony ofiar i zwiększeniu ich zaufania do władz; powstrzymywania się sił policyjnych państw członkowskich od profilowania opartego na uprzedzeniach rasowych, etnicznych oraz innych rodzajach uprzedzeń.

20. Rada z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie podjęte przez Agencję do wykorzystywania prac Grupy Roboczej ds. Usprawnienia Zgłaszania i Rejestrowania Przepływów z Nienawiści w UE zgodnie z konkluzjami Rady w sprawie zwalczania przestępstw z nienawiści w Unii Europejskiej poprzez koordynowanie – w kontekście nowej grupy wysokiego szczebla – działań podgrupy zorientowanej na wyniki; jej zadaniem jest opracowanie wspólnej metodologii na potrzeby gromadzenia danych i rejestrowania przypadków przestępstw z nienawiści, ponieważ postępy poczynione w tej dziedzinie będą stanowić istotny wkład w prowadzone przez państwa członkowskie i Unię działania w ramach polityki na rzecz zwalczania przestępstw z nienawiści.
21. Rada z zadowoleniem przyjmuje starania Komisji na rzecz zapobiegania mowie nienawiści w internecie i jej zwalczania. W tym kontekście Rada pozytywnie ocenia dialog z przedsiębiorstwami z branży IT, zwłaszcza kodeks postępowania opracowany z takimi przedsiębiorstwami służący zwalczaniu mowy nienawiści w internecie.

Spójność między wewnętrznymi a zewnętrznymi aspektami kształtowania polityki

22. Rada kładzie nacisk na znaczenie spójności między wewnętrznymi a zewnętrznymi aspektami ochrony i promowania praw podstawowych.
23. Rada podkreśla, jak ważne jest jednoznaczne i wspólne rozumienie, czym jest brak spójności w kontekście wewnętrznych i zewnętrznych działań UE oraz w jakim stopniu ma to wpływ na wewnętrzną i zewnętrzną politykę UE w dziedzinie praw podstawowych.
24. Rada popiera włączenie odniesienia do spójności między aspektami wewnętrznymi a zewnętrznymi do rocznego sprawozdania Komisji na temat stosowania Karty oraz do sprawozdania z postępów odnoszącego się do Planu działania UE dotyczącego praw człowieka i demokracji (2015–2019); zachęca również Grupę Roboczą ds. Praw Podstawowych, Praw Obywatelskich i Swobodnego Przepływu Osób i Grupę COHOM, by kontynuowały dyskusje na temat wzajemnych powiązań między odnośnymi cyklami polityki. Rada z zadowoleniem przyjmuje wysiłki na rzecz zwiększenia zaangażowania Grupy Roboczej ds. Praw Podstawowych, Praw Obywatelskich i Swobodnego Przepływu Osób w opracowywanie dokumentów dotyczących proponowanego podejścia opisujących wewnętrzną sytuację UE w dziedzinie praw człowieka, aby zapewnić możliwość praktycznego wykorzystania takich dokumentów jako narzędzi w dialogach dotyczących polityki i praw człowieka, a także na innych forach.

25. Rada pragnie kontynuować regularne wymiany poglądów między Grupą Roboczą ds. Praw Podstawowych, Praw Obywatelskich i Swobodnego Przepływu Osób a Grupą COHOM – takiej jak ta, która odbyła się w dniu 8 marca 2016 r. – dotyczące spójności i konsekwencji wewnętrznych i zewnętrznych aspektów unijnej polityki w zakresie praw człowieka; wymiany te odbywałyby się w zakresie odnośnych kompetencji obu organów i byłyby poświęcone konkretnym kwestiom, np. wdrożeniu oenwetowskiej Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych.

Agencja Praw Podstawowych

26. Rada przypomina o roli Agencji w prowadzeniu badań i gromadzeniu danych na szczeblu ogólnounijnym oraz jej wkładzie w zapewnianie, by prace legislacyjne i polityka UE i państw członkowskich były oparte na dowodach. Rada przypomina, że Rada może wystąpić do Agencji o opinie dotyczące szczegółowych tematów w ramach jej kompetencji lub stanowisk zajętych przez Radę w trakcie procedury ustawodawczej.
-